

Til lovforslag nr. L 162

Folketinget 2013-14

Betænkning afgivet af Indfødsretsudvalget den 20. maj 2014

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om dansk indfødsret

(Dansk indfødsret til unge født og opvokset i Danmark m.v.)

[af justitsministeren (Karen Hækkerup)]

1. Ændringsforslag

Der er stillet 2 ændringsforslag til lovforslaget. Justitsministeren har stillet ændringsforslag nr. 1 om deling af lovforslaget. Det Konservative Folkepartis medlem af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 26. marts 2014 og var til 1. behandling den 8. april 2014. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Indfødsretsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og justitsministeren sendte den 11. november 2013 dette udkast til udvalget, jf. IFU alm. del – bilag 17. Den 3. april 2014 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 4 spørgsmål til justitsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget vil stemme for det under nr. 1 stillede ændringsforslag om deling af lovforslaget.

Et flertal i udvalget (S, RV, SF og EL) indstiller de under A og B nævnte lovforslag til *vedtagelse uændret*. Flertallet vil stemme imod det under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlem af udvalget konstaterer, at det under B nævnte lovforslag vil have stor betydning for mange unge, der er født og opvokset i Danmark, og for deres følelse af at høre til her i landet.

EL havde gerne set, at lovforslaget var gået videre og f.eks., som det kendes i Sverige, havde muliggjort, at børn født her i landet allerede i førskolealderen kunne blive danske statsborgere, eller at lovforslaget også havde omfattet unge mennesker, der ikke var født i Danmark, men havde levet deres formative år her i landet.

EL er uforstående over for, at unge, der har bestået folkeskolens afgangsprøve, stilles bedre end dem, der ikke har. Hvis et menneske i skolen har haft problemer med at lære at læse eller regne, skal det efter EL's opfattelse ikke komme det til skade i forhold til at opnå dansk statsborgerskab.

EL havde også gerne set, at lovforslagets målgruppe fik længere tid end til det fyldte 19. år til at afgive en erklæring om dansk statsborgerskab, og at regeringen i lovbemærkningerne havde lagt op til en mere offensiv informationsindsats om den nye mulighed, der her tilbydes unge, som er født og opvokset i Danmark.

Et *mindretal* i udvalget (V og LA) indstiller det under A nævnte lovforslag til *vedtagelse uændret*. Mindretallet indstiller det under B nævnte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for det under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Venstres medlemmer af udvalget kan støtte det under A nævnte lovforslag, der har til formål at ligestille børn født i og uden for ægteskab, når det gælder erhvervelse af dansk indfødsret. Lovforslaget indebærer, at et barn erhverver dansk indfødsret ved fødslen, hvis moderen eller faderen er dansk, uanset om barnet er født i eller uden for ægteskab. Et barn født i udlandet uden for ægteskab af en udenlandsk mor og en dansk far vil derved fremover også erhverve dansk indfødsret ved fødslen. Herudover erhverver et barn dansk indfødsret ved fødslen, hvis medmoderen er dansk. Dette synes V er ganske fornuftigt.

V kan dog ikke støtte det under B nævnte lovforslag. V kan for så vidt godt støtte, at udenlandske børn, som er født her i landet, automatisk skal kunne opnå statsborgerskab,

hvis de består folkeskolens afgangsprøve med gennemsnitskarakteren 02. Disse børn har vist evnen og viljen til at blive integreret i det danske samfund. V kan til gengæld ikke støtte, at unge, som er født og opvokset i Danmark, og som ikke har bestået en folkeskoleeksamen, automatisk skal tilbydes statsborgerskab som 18-årige. Disse unge har ikke nødvendigvis dokumenteret, at de kan det danske sprog, og at de kender til danske samfundsforhold. I disse tilfælde har V svært ved at se fornuften i, at disse unge ikke skal dokumentere, at de kan dansk, og at de slipper for indfødsretsprøven. Regeringen ønsker ikke at fjerne muligheden for, at disse unge automatisk kan få statsborgerskab. Derfor ser V ingen anden udvej end at stemme imod lovforslag B i sin helhed.

Et *andet mindretal* i udvalget (DF) vil redegøre for sin indstilling til det under A nævnte lovforslag ved 2. behandling. Mindretallet indstiller det under B nævnte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for det under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget konstaterer, at regeringen med det under B nævnte lovforslag vil sikre, at unge udlændinge, der er født og opvokset i Danmark, kan opnå statsborgerskab automatisk ved erklæring. Det kan ifølge lovforslaget ske, hvis den unge gennemfører folkeskolens 9. eller 10. klasses eksamen med et gennemsnit på 02, eller når den unge udlænding fylder 18 år. DF er imod denne erklæring mulighed af flere grunde. Det er ifølge DF overhovedet ikke sikkert, at en ung udlænding er integreret i det danske samfund endside taler det danske sprog tilfredsstillende, selv om vedkommende har bestået 9. eller 10. klasses eksamen med et gennemsnit på 02. En ung udlænding født i Danmark kan i øvrigt dumpe til folkeskolens 9. og 10. klasses eksamen – han/hun behøver ikke vide noget om Danmark eller tale et forståeligt dansk – og så kan vedkommende alligevel automatisk opnå statsborgerskab ved erklæring, når vedkommende fylder 18 år. DF mener, at det er den helt forkerte vej at gå, når sproget og en grundlæggende viden om Danmark er så afgørende for integrationen, og når det desværre gang på gang viser sig, at integrationen slår fejl.

Den helt grundlæggende uenighed mellem DF og regeringen består i, at regeringen åbenbart betragter statsborgerskabet som et værktøj, der fremmer integrationen. DF mener ikke, at der er belæg for denne påstand, snarere tværtimod. DF har den holdning, at statsborgerskabet er målet og belønningen for ordentlig integration. Derfor mener DF også, at den nuværende sprogrprøve og statsborgerskabsprøve fortsat bør være et krav, som også unge udlændinge født og opvokset i Danmark skal bestå. DF gør opmærksom på, at der i forhold til gældende regler er mulighed for dispensation fra blandt andet sprogrprøve, hvis personen, der søger dispensation, kan dokumentere ved eksamenspapirer og lign., at vedkommende opfylder sprogkravene. Det afgørende er, at det er Folketingets indfødsretsudvalg, der dispenserer efter en individuel vurdering, og at statsborgerskabet altså ikke tildeles pr. automatik. Helt grundlæggende er DF mod, at statsborgerskabet tildeles automatisk og administrativt ved erklæring, da det er en omgåelse af § 44 i Grundloven, hvoraf det fremgår, at det alene er Folketinget, der tildeler stats-

borgerskab ved lov. Derfor kan DF under ingen omstændigheder stemme for det under B nævnte lovforslag.

Regeringen vil med det under A nævnte lovforslag derudover sikre ligestillingen mellem ikkegifte og gifte, sådan at et barn født i udlandet uden for ægteskab erhverver statsborgerskab, hvad enten det har en dansk far eller en dansk mor. Sådan som loven er i dag, erhverver et barn født uden for ægteskab i udlandet kun statsborgerskab, hvis moderen er dansk. Med lovforslaget ønsker regeringen at bringe lovgivningen i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og dommen fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol af 11. oktober 2011 i sagen *Genovese versus Malta* (53124/09). DF vil redegøre for sin stilling til denne ændring ved 2. behandlingen, men forholder sig overordnet kritisk til, at konventioner og udenlandske domstolsafgørelser skal diktere dansk lovgivning.

Et *tredje mindretal* i udvalget (KF) indstiller de under A og B nævnte lovforslag til *vedtagelse* med det under nr. 2 stillede ændringsforslag. Såfremt det af KF under nr. 2 stillede ændringsforslag ikke vedtages ved 2. behandling, vil mindretallet stemme imod det under B nævnte lovforslag ved 3. behandling.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

a

Ændringsforslag om deling af lovforslaget

1) Lovforslaget deles i to lovforslag med følgende titler og indhold:

A. »Forslag til lov om ændring af lov om dansk indfødsret. (Erhvervelse af dansk indfødsret ved fødslen m.v.)« omfattende § 1, nr. 1 og 9, og §§ 2 og 3.

B. »Forslag til lov om ændring af lov om dansk indfødsret. (Dansk indfødsret til unge født og opvokset i Danmark m.v.)« omfattende § 1, nr. 2-8 og 10, § 2, stk. 1, § 3 og bilag 1.

[Forslag om deling af lovforslaget]

Af et *mindretal* (KF), tiltrådt af et *mindretal* (V, DF og LA):

b

Ændringsforslag til det under B nævnte lovforslag

Til § 1

2) I den under nr. 2 foreslåede § 3 A udgår i stk. 2, nr. 1, »eller er fyldt 18 år«.

[Udeladelse af mulighed for at erhverve statsborgerskab ved erklæring for unge mellem 18 og 19 år, som ikke har aflagt folkeskolens afsluttende prøver med et karaktergennemsnit på mindst 02]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås, at lovforslaget deles i to lovforslag.

Den ene del (A) omfatter lovforslagets bestemmelser om erhvervelse af dansk indfødsret ved fødslen. Del A omfatter endvidere lovforslagets bestemmelser om afholdelse af udgifter til oversættelse og om foretagelse af dna-undersøgelser til brug for sager om indfødsret.

Den anden del (B) omfatter lovforslagets øvrige bestemmelser, herunder om dansk indfødsret til unge født og opvokset i Danmark.

Til nr. 2

Den foreslåede § 3 A indebærer, at unge, der er født og opvokset i Danmark, kan erhverve statsborgerskab ved erklæring, når de fylder 18 år, men uden at have bestået folkeskolens afsluttende prøver med et karaktergennemsnit på mindst 02. Ændringsforslaget indebærer, at erklæringsmuligheden forbeholdes unge under 19 år, der er født og opvokset i Danmark, og som har bestået folkeskolens afsluttende prøver med et karaktergennemsnit på mindst 02. Er man fyldt 18 år, og har man ikke bestået folkeskolens afsluttende prøver med et karaktergennemsnit på mindst 02, må man således søge indfødsret ved naturalisation, herunder bestå de krævede prøver og/eller indsende den nødvendige dokumentation.

Lennart Damsbo-Andersen (S) Jens Joel (S) Karen J. Klint (S) Jeppe Bruus (S) Trine Bramsen (S)

Marlene Borst Hansen (RV) nfmd. Liv Holm Andersen (RV) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Johanne Schmidt-Nielsen (EL) Preben Bang Henriksen (V) Michael Aastrup Jensen (V) Jan E. Jørgensen (V)

Karsten Nonbo (V) Christian Langballe (DF) fmd. Marie Krarup (DF) Mette Bock (LA) Tom Behnke (KF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	47	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 162

Bilagsnr.	Titel
1	Høringsnotat og høringssvar, fra justitsministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	1. udkast til betænkning
4	Ændringsforslag fra justitsministeren
5	2. udkast til betænkning
6	3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 162

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvordan man vil sikre og kontrollere, at der efter vedtagelsen af lovforslaget ikke sker misbrug af reglerne, således at der fejlagtigt gives statsborgerskab til børn, som i virkeligheden ikke har en dansk far, til justitsministeren og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvorvidt ministeren bl.a. vil redegøre for rimeligheden i, at herfødte unge på 18 år, som ikke har bestået folkeskolens afsluttende prøver med et karaktergennemsnit på mindst 02, ikke skal dokumentere et vist kendskab til danske samfundsforhold og sproget dansk, til justitsministeren og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvorfor regeringen ikke har valgt en model, der indebærer en generel dispensationsmulighed for de unge, der har bestået folkeskolens afsluttende prøver med et karaktergennemsnit på mindst 02, således at disse unge generelt blev forelagt for Indfødsretsudvalget, til justitsministeren og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvordan ministeren – med den med lovforslaget foreslåede automatiske udstedelse af statsborgerskaber – vil sikre, at unge, der er i PET's søgelys, fordi de er under mistanke for at være til fare for rigets sikkerhed, sies fra, til justitsministeren og ministerens svar herpå